

УДК 378

Тетяна Гончаренко

доцент кафедри іноземних мов Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
E-mail: tatianagoncharenko1806@gmail.com

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ»

***Анотація:** Розглядається сутність поняття «професійна підготовка». Аналізуються наукова література, щодо визначення професійної підготовки. За результатами аналізу розкривається сутність поняття «професійна підготовка майбутніх інженерів-програмістів».*

***Ключові слова:** професійна підготовка, інженери-програмісти, професійна компетентність, професійна діяльність, професійна готовність.*

Tetyana Goncharenko

Associate Professor of the Department of Foreign Languages of the
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"
E-mail: tatianagoncharenko1806@gmail.com

THE CONCEPT OF «PROFESSIONAL TRAINING FOR FUTURE PROGRAMMER ENGINEERS»

***Summary:** The concept “professional training” is considered in the paper. Scientific literature as to the definition of professional training is analysed. Based on the results of the analysis performed, the concept of “professional training for future programmer engineers” is proposed.*

***Key words:** professional training, programmer engineers, professional competence, professional activity, professional readiness.*

Татьяна Гончаренко

СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ «ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ-ПРОГРАММИСТОВ»

***Аннотация:** Рассматривается суть понятия «профессиональная подготовка». Анализируется научная литература, относительно определения профессиональной подготовки. По результатам анализа раскрывается суть понятия «профессиональная подготовка будущих инженеров-программистов».*

***Ключевые слова:** профессиональная подготовка, инженеры-программисты, профессиональная компетентность, профессиональная деятельность, профессиональная готовность.*

© Тетяна Гончаренко, 2017

Tetyana Goncharenko

An extended abstract of a paper on the subject of:
“The concept of «professional training for future programmer engineers»”

Problem statement. *The professional training of the future programmer engineers must meet complex requirements of the actual technical advances in the field of IT technologies, and, consequently, requires continuous improvement.*

We will analyze in detail the definition of "professional training of the future programmer engineers."

Professional training by its very nature is the preparation of a student for future professional activity. Although any vocational training has its own general features, the peculiarities of its organization depend to a large extent on what kind of specialty it takes place and, therefore, to what kind of professional activity a student is prepared. According to O.P. Belyaev, vocational training "arose in connection with the professional division of labor. Initially, it was carried out directly in labor activities. With the division of mental labor from the physical training of mental workers, professional schools began to appear. Before the emergence of a large machine industry, the professional training of workers in physical labor was carried out in the production process through craft training. This state is partially preserved. Depending on the level of qualification and complexity of the profession being mastered, vocational training includes higher, secondary specialized or vocational education"

Analysis of recent research and publications. *The most succinct definition of the term "professional training" belongs to VA Gladush. In his training manual, he notes that this is "obtaining a qualification in the appropriate field of study or specialty."*

In general, the analysis of scientific literature shows that there is no single point of view regarding the definition of professional training. At the same time, most scholars analyze professional training either as a system or as a process. The first group includes the following authors: O.O. Abdullina, D.P. Alimasova, I.V. Sokolova, G.V. Trotsko, Ye.R. Chernyshova, N.V. Yaks and others. At the same time O.O. Abdullina characterizes this system as a "whole", D.P. Alimasova - "complex dynamic", I.V. Sokolova - "social pedagogical", N.V. Yaktsa - "complex polyfunctional open pedagogical".

Professional training as a process is considered by L.V. Bondar, Yu.O. Kovalenko, M.Ya. Romanishin, A.V. Svetlurovska, L.P. Sushchenko, O.V. Chapka, T.I. Shanskova, M.M. Yaroshko and others. At the same time L.V. Bondar characterizes this process as "multifaceted educational-cognitive", Yu.O. Kovalenko - "pedagogical", M.Ya. Romanishin - "multifaceted", A.V. Svetlurovska - "specially organized educational", O.V. Choppy - "continuous and controlled", M.M. Jaroshko - "systemic social-pedagogical".

The aim of the article *is to determine the essence of the professional training of future programmer engineers.*

Presentation of basic material of the research. *We will hold a view that "professional training" is a system. This allows it to be regarded as a certain integrity consisting of a set of interrelated components. We consider the peculiarities of professional training as a system:*

- integrity;*
- complexity, because it consists of many components and its functioning and development is influenced by a considerable number of various factors;*
- manageability, as the system components are directed to influence the necessary, planned changes;*

- the focus on achieving a certain goal - the results of student training, which provides a certain level of competence necessary for the assignment of appropriate qualifications and the pursuit of professional activities.

The analysis of the concept of "professional training" also allows to note that the key elements in its definition are:

- results obtained as a result of professional training (personal education);*
- requirements of society;*
- ensuring the success of professional activities;*
- characteristic of the features of professional training.*

Almost all analysed definitions of professional training included a list of those personal characteristics that students acquire in the process of training.

Despite the diversity of language, the analysis made allows us to conclude that most often in the definition of professional training the formation of knowledge, skills, skills and personal qualities of students were indicated. We consider these personal features to be the most common ones, the components of the professional competence which are necessary to perform professional functions being a specialist in the future. Thingification of the knowledge content, skills, abilities and qualities should already take place depending on the field of knowledge and students' specialty.

We also believe that the professional training of a future programmer engineer must necessarily take into account the requirements of society and the labor market. This is also important because these requirements are volatile and fleeting.

***Conclusions of the study.** Thus, based on our analysis, we will assume that the professional training of future programmer engineer is a holistic, complex, managed system of organizational and pedagogical activities aimed at the formation of professionally important knowledge, skills, personal qualities of future programmer engineers, which ensures the successful development of software and performing other professional functions in accordance with modern labor market requirements. The result of the training of future programmer engineers is their willingness to be involved in professional activity.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Професійна підготовка майбутнього інженера-програміста має відповідати складним вимогам актуальних технічних досягнень у сфері ІТ-технологій, а отже, потребує постійного удосконалення.

Професійна підготовка за своєю суттю – це підготовка студента до майбутньої професійної діяльності. Хоча будь-яка професійна підготовка має свої загальні риси, особливості її організації значною мірою залежать від того, за якою спеціальністю вона відбувається, а саме до якої професійної діяльності готується студент. Як відзначає О.П. Беляєва, професійна підготовка «виникла у зв'язку з професійним розподілом праці. Спочатку вона здійснювалася безпосередньо у трудовій діяльності. З відділенням розумової праці від фізичної для професійної підготовки працівників розумової праці стали створюватися професійні школи. До появи великої машинної індустрії професійна підготовка працівників фізичної праці проводилася в процесі виробництва шляхом ремісничого учнівства. Такий стан частково зберігається. Залежно від рівня кваліфікації та складності професії, що освоюється, професійна підготовка включає вищу, середню спеціальну або нижчу (професійно-технічну) освіту» [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор. Найбільш стисле визначення поняття «професійна

підготовка» належить В.А. Гладушу. У своєму навчальному посібнику він зазначає, що це «здобуття кваліфікації за відповідним напрямом підготовки або спеціальністю» [2].

Загалом аналіз наукової літератури свідчить, що немає єдиної точки зору щодо визначення професійної підготовки. У той же час, більшість вчених аналізують професійну підготовку або як систему, або як процес. До першої групи належать такі автори: О.О. Абдулліна, Д.П. Алімасова, І.В. Соколова, Г.В. Троцько, Є.Р. Чернишова, Н.В. Якса та ін [3,4,5,6,7,8]. При цьому О.О. Абдулліна характеризує цю систему як «цілісну» [3], Д.П. Алімасова – «складну динамічну» [4], І.В. Соколова – «соціально-педагогічну» [5], Н.В. Якса – «складну поліфункціональну відкриту педагогічну» [8].

Професійну підготовку як процес розглядають у своїх дослідженнях Л.В. Бондар, Ю.О. Коваленко, М.Я. Романишин, А.В. Светлорусова, Л.П. Сущенко, О.В. Чепка, Т.І. Шанскова, М.М. Ярошко та ін [9,10,11,12,13,14,15,16]. При цьому Л.В. Бондар характеризує цей процес як «багатогранний навчально-пізнавальний» [9], Ю.О. Коваленко – «педагогічний» [10], М.Я. Романишин – «багатогранний» [11], А.В. Светлорусова – «спеціально організований навчально-виховний» [12], О.В. Чепка – «неперервний керований» [13], М.М. Ярошко – «системний соціально-педагогічний» [16].

Як бачимо, досі нема єдиного тлумачення такого явища як професійна підготовка, особливо стосовно фахівців у сфері ІТ-технологій.

Формулювання цілей статті. Тому метою нашого дослідження стали аналіз можливих змістовних компонентів дефініції «професійна підготовка» та з'ясування сутності та змісту поняття «професійна підготовка майбутніх інженерів програмістів».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Ми будемо дотримуватися тієї точки зору, що «професійна підготовка» – це система. Оскільки це дозволяє її розглядати як певну цілісність, що складається з множини взаємопов'язаних компонентів. Особливостями професійної підготовки як системи вважаємо:

- цілісність (про що зазначено вище);
- складність, оскільки вона складається з багатьох компонентів та на її функціонування і розвиток впливає значна кількість різноманітних чинників;
- керованість, оскільки на компоненти системи здійснюється спрямований вплив для забезпечення необхідних, запланованих змін;
- спрямованість на досягнення певної мети – результатів навчання студентів, що забезпечує здобуття певного рівня компетентності, необхідного для присвоєння відповідної кваліфікації й здійснення професійної діяльності.

Аналіз поняття «професійна підготовка» дозволяє також відзначити, що ключовими елементами у його визначенні є:

- результати, які здобуваються під час професійної підготовки (особистісні утворення);
- вимоги суспільства;
- забезпечення успішності професійної діяльності;
- характеристика особливостей професійної підготовки.

Майже всі, проаналізовані нами, визначення професійної підготовки включали перелік тих особистісних утворень, яких набувають студенти у процесі професійної підготовки.

Наприклад, зазначається, що забезпечується формування/ отримання/ набуття:

- «професійної спрямованості, знань, навичок, умінь і професійної готовності» [7,с.146];

- «спеціальних знань, навичок і умінь, якостей, трудового досвіду і норм поведінки» [1, с. 1168];
- «рівня професійної компетентності особистості, достатнього для... успішної праці» [13, с. 15];
- «готовності ... до діяльності» [6, с. 16];
- «особистості фахівця (його знань, умінь, навичок, особистісних якостей)» [8, с. 17];
- «фундаментальних знань... формування на їх основі відповідних умінь і навичок» [10, с. 6];
- «професійно значущих знань, умінь, навичок, особистісних якостей» [с. 7, 18]
- «світогляду, загальної культури, психологічна готовність до фахової діяльності, практична підготовленість», «спрямованість особистості», «здібностей» [16, с. 9];
- «професійних знань, умінь, навичок і особистісних якостей» [9, с. 9];
- «професійних знань, умінь і навичок, а також розвиток особистісних якостей, які забезпечують формування готовності до здійснення професійної діяльності» [11, с. 15]
- «професійними компетенціями, необхідними для майбутньої професійної діяльності». Відзначається також, що відбувається формування особистості студента як «суб'єкта високої культури і моралі, здатного до самовдосконалення та саморозвитку, мобільного та конкурентоздатного» [14, с. 16];
- «професійного та особистісного розвитку», «гуманістичної спрямованості», «самореалізації», «результатом якої визначається готовність спеціаліста до професійної діяльності» [15, с. 14];
- «формування ціннісних орієнтирів» [5, с. 4].

Незважаючи на різноманітність формулювань, проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що частіше за все у визначенні професійної підготовки вказується на забезпечення формування знань, умінь, навичок та особистісних якостей у студентів. Ми вважаємо, ці особистісні утворення найбільш загальними складовими професійної компетентності, необхідної для виконання професійних функцій фахівцем у майбутньому. Конкретизація змісту знань, умінь, навичок та якостей має відбуватись вже залежно від галузі знань та спеціальності студентів.

Підкреслимо, що деякі науковці у визначенні професійної підготовки вказують, що вона забезпечує формування готовності до професійної діяльності (М.Я. Романишин, Г.В. Троцько, Є.Р. Чернишова, Т.І. Шанскова, М.М. Ярошко) [11, 6, 7, 15, 16]. Потрібно відзначити, що хоча у самому визначенні «професійна підготовка» термін «готовність» використовують тільки деякі, переважна більшість дослідників окремо зазначають, що результатом професійної підготовки студентів є сформована готовність до професійної діяльності.

Деякі автори досліджень у визначенні професійної підготовки наводять родові поняття та перелік особистісних утворень, які формуються, й цим обмежуються. Як правило, у визначенні також відбиваються особливості тієї професії, до здійснення якої відбувається підготовка. Розглянемо одне з таких визначень (опускаючи несуттєві для нашого дослідження професійно-специфічні характеристики). М.М. Ярошко зазначає, що професійна підготовка «є складним, системним соціально-педагогічним процесом, до складу якого входять формування світогляду, загальної культури, психологічна готовність до фахової діяльності, практична підготовленість..., професійно-педагогічна спрямованість особистості ..., розвиток педагогічних здібностей» [16, с. 9]. В інших дослідженнях не тільки перераховуються важливі особистісні утворення, але й вказується, що вони забезпечують успішність праці за професією (О.П. Беляєва, Л.П. Сущенко) [1, с. 1168; 13, с. 15].

Значна кількість дослідників окремо відзначають вимоги суспільства та умови, в яких майбутньому фахівцю потрібно буде працювати. Зокрема, Н.В. Якса, відповідно до предмету свого дослідження, аналізуючи професійну підготовку у контексті проблеми полікультурності, зазначає, що це поняття має «тлумачиться як складна поліфункціональна відкрита педагогічна система, спрямована на формування особистості фахівця (його знань, умінь, навичок, особистісних якостей), здатного працювати в умовах, що характеризуються взаємодією різних культур, готового до професійної діяльності в межах полікультурного освітнього простору на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії, діалогу культур та індивідуальної моральної відповідальності в мультикультурному суспільстві» [8, с. 17]. В.В. Білик вважає, що метою професійної підготовки є «підготовка фахівця... до роботи на ринку праці» [19, с. 16]. В.А. Гладуш, що «підготовка студентів до умов діяльності ... відповідає особливостям сучасної економіки» [2 с. 52]. Л.П. Сущенко, що професійна підготовка має відбуватись «з урахуванням сучасних вимог ринку праці» [13, с. 15]. І.В. Соколова називає метою професійної підготовки виконання фахівцем функцій професійної діяльності у майбутньому [5, с. 4]. Л.С. Пуханова розглядає зміст такої підготовки як «відображення взаємозв'язку між вимогами суспільства і ринку праці до професійних знань, умінь і навичок» та освітою. Відзначається також, що цей взаємозв'язок «повинен вивести фахівця на світовий рівень акредитації» [17, с. 9].

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Ми також вважаємо, що професійна підготовка майбутнього інженера-програміста обов'язково має враховувати вимоги суспільства та ринку праці. Це важливо ще й тому, що ці вимоги є мінливими та швидкоплинними, зважаючи на зміни, які диктуються прискореним науково-технічним прогресом сьогодення.

Нарешті, деякі вчені в своїх визначеннях поняття професійної підготовки відображають, яким чином відбувається підготовка майбутніх фахівців, якими особливостями вона відзначається. При цьому вказується на заходи, фактори або компоненти, якими характеризується підготовка. Наприклад, О.О. Абдуліна визначає професійну підготовку «як цілісну систему, що об'єднує відносно самостійні, але взаємопов'язані та взаємозумовлені підсистеми: суспільно-політичну, спеціально-наукову, психолого-педагогічну й загальнокультурну» [3, с. 24]. Є.Г. Дедов підкреслює необхідність обґрунтування всіх компонентів педагогічної системи професійної підготовки: «мети, змісту, форм і методів» [20, с. 11]. Д.П. Алімасова вважає, що професійна підготовка є «професійна підготовка майбутнього менеджера готельного комплексу є складною динамічною системою, функціонування якої залежить від кількості взаємопов'язаних факторів, які формуються та проявляються на підставі загальних закономірностей педагогічного процесу» [4].

Як систему заходів розглядає професійну підготовку Г.В. Троцько: «система змістовно-педагогічних та організаційно-методичних заходів» [6, с. 16]. Схожої думки дотримуються Є.Р. Чернишова та Л.П. Сущенко. Остання розглядає її «як процес, який відображає науково й методично обґрунтовані заходи вищих навчальних закладів, спрямованих на формування протягом терміну навчання рівня професійної компетентності особистості» [13, с. 15]. Є.Р. Чернишова, Н.В. Гузій та ін. вважають, що професійна підготовка «система організаційних і педагогічних заходів, що забезпечує формування в особистості професійної спрямованості, знань, навичок, умінь і професійної готовності» [7, с. 146].

Таким чином, на основі проведеного аналізу ми будемо вважати, що професійна підготовка майбутніх інженерів-програмістів – це цілісна, складна, керована система організаційно-педагогічних заходів, спрямована на формування професійно-важливих

знань, умінь, навичок, особистісних якостей майбутніх інженерів-програмістів, що забезпечує успішну розробку програмного забезпечення та виконання ними інших професійних функцій відповідно до сучасних вимог ринку праці. Результатом професійної підготовки майбутніх інженерів-програмістів є їх готовність до здійснення професійної діяльності.

Список літератури:

1. *Батышева С.Я.* Энциклопедия профессионального образования. / под ред. С.Я. Батышева. - М.: АПО, 1998. – 1784 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.anovikov.ru/dict/epo.pdf>, с. 1168-1169.
2. *Гладуш В. А.* Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с., с. 407.
3. *Абдуллина А. А.* Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования: для пед. спец. высш. учеб. заведений. 2-е изд., перераб. и доп. / А.А. Абдуллина. – М. : Просвещение, 1990. – 141 с.
4. *Алімасова Д.П.* Дефініції з професійної підготовки фахівців з менеджменту готельного бізнесу до використання інформаційних технологій в сфері їхньої діяльності [Електронний ресурс] /Алімасова Д.П. // Матеріали XIII Міжнародної наукової інтернет-конференції „Соціум. Наука. Культура” 25-27 січня 2017 року. – Режим доступу: <http://intkonf.org/alimasova-dp-definititsiyi-z-profesiynoyi-pidgotovki-fahivtsiv-z-menedzhmentu-gotel'nogo-biznesu-do-vikoristannya-informatsiynih-tehnologiy-v-sferi-yihnoyi-diyalnosti/>.
5. *Соколова І. В.* Теоретичні та методичні основи професійної підготовки майбутнього вчителя за двома спеціальностями на філологічних факультетах вищих навчальних закладів: автореф. десерт. ... докт.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/ Соколова І.В. – Київ, 2008. – 44 с.
6. *Троцько Г. В.* Професійно-педагогічна підготовка студентів до виховної роботи в школі / Г.В. Троцько. – Х.: ХДПУ, 1995. – 241 с.
7. *Чернишова Є. Р.* Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти / авт. кол.: Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляхоцький [та ін.]; за наук. ред. Є. Р. Чернишової; Держ. вищ. навч. заклад «Ун-т менедж. освіти». — К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2014. – 230 с.
8. *Якса Н. В.* Професійна підготовка майбутніх учителів до взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах полікультурності Кримського регіону: автореф. десерт. ... докт.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/ Якса Н.В. – К., 2009. – 46 с.
9. *Боднар Л.В.* Професійна підготовка соціальних педагогів із застосуванням електронних засобів навчання: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/ Боднар Л.В. – Одеса, 2006. – 20 с.
10. *Коваленко Ю.О.* Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання дітей дошкільного віку у вищих навчальних закладах: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/ Коваленко Ю.О. – Запоріжжя, 2008. – 20 с.
11. *Романишин М.Я.* Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації до роботи із спортсменами: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/ Романишин М.Я. – Житомир, 2009. – 20 с.

12. *Светлорусова А.В.* Професійна підготовка магістрів управління навчальним закладом на засадах рефлексивного підходу: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/Светлорусова А.В. – К., 2009. – 20 с.

13. *Сущенко Л.П.* Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : Автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Л.П. Сущенко / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. — К., 2003. — 45 с.1

14. *Чепка О.В.* Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів в умовах навчального комплексу «педагогічний коледж – педагогічний університет: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/Чепка О.В. – Черкаси, 2010. – 20 с.

15. *Шанскова Т.І.* Теоретичні та методичні засади професійної підготовки фахівців гуманітарного профілю в умовах другої вищої освіти: автореф. десерт. ... докт.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/Шанскова Т.І. – Житомир, 2016. – 38 с.

16. *Ярошко М.М.* Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів до профілактично-корекційної роботи з педагогічно занедбанними підлітками: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/Ярошко М.М. – Хмельницький, 2011. – 20 с.

17. *Пуханова Л.С.* Професійна підготовка майбутніх економістів у процесі навчання теорії ймовірностей і математичної статистики: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»/Пуханова Л.С. – Вінниця, 2009. – 20 с., с. 9.

18. *Наумчук В.І.* Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти» / Наумчук В.І. – Тернопіль, 2002. – 20 с.

19. *Білик В.В.* Формування проєктувальної компетентності у майбутніх інженерів- педагогів швейного профілю в процесі професійної підготовки / Білик В.В. // десерт. на здобут. .... к.пед. н. спец. 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти – Хмельницький, 2015. – 217 с.

20. *Дедов Є.Г.* Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до менеджменту в соціальній роботі: автореф. десерт. ... канд.пед.н.: 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти» / Дедов Є.Г. – Луганськ, 2009. – 20 с.

Reference:

1. *Batysheva S.Ia.* (1998) *Entsyklopedyia professyonalnoho obrazovanyia.* [Encyclopedia of vocational education]- М.: АРО,– 1784 s. – [Elektronnyiresurs] Rezhymdostupu: <http://www.anovikov.ru/dict/epo.pdf>, s. 1168-1169. . [in Russian].

2. *Hladush V. A.* (2014) *Pedahohikavyshchoishkoly: teoriia, praktyka, istoriia.*[Pedagogics of Higher School: Theory, Practice, History.] Navch. posib.. – 416 s., s. 407. [in Ukrainian].

3. *Abdullyna A. A.* (1990) *Obshchepedahohycheskaia podhotovka uchytelia v systeme vyssheho pedahohycheskoho obrazovanyia: dliaped. spets. vyssh. ucheb. zavedenyi.* [General pedagogical preparation of the teacher in the system of higher pedagogical education: for ped. special higher studying routine]2-e yzd., pererab. y dop. – М. :Prosveshchenye,. – 141 s. [in Russian].

4. *Alimasova D.P.* (2017) *Definitsii z profesii noi pidhotovky fakhivtsiv z menedzhmentu hotelnoho biznesu do vykorystanni ainformatsiinykh tekhnolohii v sferi yikhnoi*

diialnosti [Definition of professional training of hotel business management specialists to the use of information technologies in their field of activity] [Elektronnyiresurs] Rezhym dostupu: <http://intkonf.org/alimasova-dp-definitsiyi-z-profesiynoyi-pidgotovki-fahivtsiv-z-menedzhmentu-gotelno-go-biznesu-do-vikoristannya-informatsiynih-tehnologiy-v-sferiyihnoyi-diyalnosti/>.

5. Sokolova I. V. (2008) *Teoretychni ta metodychni osnovy profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia za dvoma spetsialnostiamy na filolohichnykh fakultetakh vyshchyykh navchalnykh zakladiv* [Theoretical and methodological foundations of the future teacher's professional training in two specialties at the philological faculties of higher educational institutions: the author's abstract. Dessert]. – Kyiv. – 44 s. [in Ukrainian].

6. Trotsko H. V. (1995) *Profesiino-pedahohichna pidhotovka studentiv do vykhovnoi roboty v shkoli* [Professional-pedagogical preparation of students for educational work in school] – Kh.: KhDPU,. – 241 s. [in Ukrainian].

7. Chernyshova, N. V. (2014) *Terminolohichni slovnyk z osnov pidhotovky naukovykh ta naukovo-pedahohichnykh kadriv pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity* [Terminological dictionary on the basics of preparation of scientific and scientific-pedagogical staff of postgraduate pedagogical education]K.: DVNZ «Universytetmenedzhmentuosvity»,. – 230 s. [in Ukrainian].

8. Yaksa N. V. (2009) *Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv do vzaiemodii subiektiv osvitnoho protsesu v umovakh polikulturnosti Krymskoho rehionu* [Professional training of future teachers for the interaction of subjects of educational process in conditions of multiculturalism of the Crimean region]– K., – 46 s. [in Ukrainian].

9. Bodnar L.V. (2006) *Profesiina pidhotovka sotsialnykh pedahohiv iz zastosuvanniam elektronnykh zasobiv navchannia* [Professional training of social educators with the use of electronic teaching aids] – Odesa,. – 20 s. [in Ukrainian].

10. Kovalenko Yu. O. (2008) *Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [Professional training of future specialists of physical education of preschool children in higher educational establishments] – Zaporizhzhia,. – 20 s. [in Ukrainian].

11. Romanyshyn M. Ia. (2009) *Profesiina pidhotovka fakhivtsiv z fizychnoi rehabilitatsii do roboty iz sportsmenamy* [Professional training of specialists in physical rehabilitation for work with athletes] – Zhytomyr, – 20 s. [in Ukrainian].

12. Svetlorusova A.V. (2009) *Profesiina pidhotovka mahistriv upravlinnia navchalnym zakladom na zasadakh refleksyvnoho pidkhodu* [Professional training of masters of management of an educational institution on the basis of reflexive approach] – K., – 20 s. [in Ukrainian].

13. Sushchenko L.P. (2003) *Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists of physical education and sport in higher educational institutions] — K., — 45 s. [in Ukrainian].

14. Chepka O.V. (2010) *Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv v umovakh navchalnoho kompleksu «pedahohichnyi koledzh – pedahohichnyi universytet* [Professional training of future teachers of elementary school in the conditions of the educational complex "pedagogical college - pedagogical university] – Cherkasy,. – 20 s. [in Ukrainian].

15. Shanskova T.I. (2016) *Teoretychni ta metodychni zasady profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv humanitarnoho profilu v umovakh druhoi vyshchoi osvity* [Theoretical and

methodical principles of professional training of specialists in the humanitarian profile under the conditions of the second higher education]– Zhytomyr,– 38 s. [in Ukrainian].

16. Yaroshko M. M. (2011) *Profesiina pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do profilaktychno-korektsiinoi roboty z pedahohichno zanedbanymy pidlitkamy* [Professional training of future social pedagogues for prevention and correctional work with pedagogically abandoned adolescents] – Khmelnytskyi, – 20 s. [in Ukrainian].

17. Pukhanova L.S. (2009) *Profesiina pidhotovka maibutnikh ekonomistiv u protsesi navchannia teorii ymovirnostei i matematychnoi statystyky* [Professional training of future economists in the process of teaching the theory of probability and mathematical statistics] – 20 s., s. 9. [in Ukrainian].

18. Naumchuk V. I. (2002) *Profesiina pidhotovka maibutnikh vchyteliv fizychnoi kultury v protsesi samostiinoi roboty zi sportyvnykh ihor* [Professional training of future teachers of physical culture in the process of independent work on sports games] – Ternopil, – 20 s. [in Ukrainian].

19. Bilyk V. V. (2015) *Formuvannia proektualnoi kompetentnosti u maibutnikh inzheneriv- pedahohivshveinoho profiliu v protsesi profesiinoi* [Formation of Design Competence in Future Engineers-Teachers of the Sewing Profile in the Process of Vocational Training]. – 217 s. [in Ukrainian].

20. DiedovYe. H. (2009) *Profesiina pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv do menedzhmentu v sotsialnii roboti* [Professional training of future social workers for management in social work] – Luhansk, – 20 s.

Стаття надійшла до редколегії: 15.09.2017